

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/78/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7116216685
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Čabaiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2025:7116216685.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Čabaiovej a sudkýň JUDr. Adriany Murínovej a Mgr. Angeliky Sopoligovej v spore žalobcu: Mesto Košice, so sídlom Trieda SNP 48/A, Košice, IČO: 00691135, proti žalovaným: 1/ A. B., nar. XX.X.XXXX a 2/ C. D. B., nar. XX.X.XXXX, obaja bytom E. X, F., zastúpení JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou so sídlom Štúrova 20, Košice, IČO: 35514892, o zaplatenie 1.641,28 € s prísl. a o vzájomnej žalobe žalovaných o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Mestského súdu Košice zo dňa 28.3.2024, č.k. 25C/188/2016-370

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutom výroku III. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, vo výroku V., ktorým bolo vyhovené vzájomnej žalobe žalovaných o určenie nehnuteľností do dedičstva, ako aj v súvisiacich výrokoch IV. a VI. o trovách konania.

Žalovaným v 1. a 2. rade priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Mestský súd Košice (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanému v 1. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 731,10 € s 5 % úrokmi z omeškania ročne zo sumy 380,90 € od 8.4.2016 do zaplatenia a zo sumy 350,20 € od 15.7.2016 do zaplatenia, do 15 dní od právoplatnosti rozsudku (I.), žalovanému v 2. rade uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 731,10 € s 5 % úrokmi z omeškania ročne zo sumy 380,90 € od 8.4.2016 do zaplatenia a zo sumy 350,20 € od 15.7.2016 do zaplatenia, do 15 dní od právoplatnosti rozsudku (II.), v prevyšujúcich častiach žalobu zamietol (III.), v konaní o zaplatenie 3.282,56 € žalovaným v 1. a 2. rade priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania vo výške 10 % (IV.). Zároveň určil, že nehnuteľnosti v kat. úz. G. H., I. F. - G., I. F. C., zapísané na LV č. XXXXX ako parcela reg. „C“ č. XXXX vo výmere 235 m² a parcela reg. „C“ č. XXXX v časti 64 m², ktorej zodpovedá podľa Geometrického plánu č. 110/2018 zo dňa 9.10.2018, vyhotoveného C. J. F. - GeoReal, overeného Okresným úradom Košice, Katastrálnym odborom pod č. G1-1006/2018 dňa 9.10.2018, novovytvorená parcela reg. „C“ č. 6096/2 o výmere 64 m², patria v 1/2 do dedičstva po A. B., nar. X.XX.XXXX a v 1/2 do dedičstva po K. B., L. F., nar. X.XX.XXXX (V.) a v konaní o vzájomnom návrhu žalovaným v 1. a 2. rade voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v plnej výške (VI.).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal od žalovaných zaplatenia sumy 1.641,28 € s príslušenstvom a náhrady trov konania na tom skutkovom základe, že je vlastníkom pozemkov: parc. reg. C-KN č. XXXX o výmere 235 m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria a parc. reg. C-KN č. XXXX o výmere 734 m², druh pozemku: záhrady, v kat. území Severné mesto, obec Košice - G., lokalita M., zapísaných v katastri nehnuteľností na LV č. XXXXX, na ktorých je postavená stavba súp. č. XXX - dom, ktorého spoluvlastníkmi sú žalovaní v 1. a 2. rade v spoluvlastníckych podieloch každého o

veľkosti 1 z celku. Žalobca listom zo dňa 5.10.2015 vyzval žalovaných na majetkovoprávne usporiadanie pozemkov v jeho vlastníctve, nakoľko vykonanou ohliadkou zistil, že pozemky užívajú žalovaní. Žalovaní na opätovnú výzvu žalobcu zo dňa 29.12.2015 namietali, že pozemky užívajú v rovnakej výmere ako ich užívali rodičia, a preto namietali, že by mali byť majetkom Mesta Košice. Listom zo dňa 29.2.2016 žalobca vyzval žalovaných na zaplatenie finančnej náhrady za užívanie predmetných nehnuteľností bez právneho titulu v období rokov 2014 a 2015 z titulu bezdôvodného obohatenia, ktoré vyčíslil vo výške 1.313,02 € pre každého z nich. Napriek komunikácii strán k žiadnej dohode medzi nimi nedošlo, preto žalobca vyzval žalovaných na zaplatenie bezdôvodného obohatenia i za ďalšie obdobie 1. polroka 2016, za ktoré žiadal od každého zo žalovaných sumu 328,26 €, vychádzajúc z obvyklej ceny nájmu vo výške 2,036 €/m²/ ročne a pri parcele č. 6096 vo výške 1,137 €/m²/ročne, stanovenej znaleckým posudkom č. 23/2015 C. J. H., podľa ktorého všeobecná hodnota pozemku v lokalite M. (G. ulica), druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria predstavovala 59,36 €/m² a znaleckým posudkom C. H. E. č. 25/2015, podľa ktorého všeobecná hodnota pozemkov v uvedenej lokalite, druh pozemku: záhrada predstavovala sumu 33,15 €/m², pričom žalobca argumentoval tým, že žalovaní sa na jeho úkor bezdôvodne obohacujú užívaním pozemkov v jeho vlastníctve bez právneho dôvodu, pozemok majú ohradený, keď medzi zúčastnenými osobami od počiatku chýba právny vzťah zakladajúci nárok na plnenie. Finančnú náhradu za obdobie rokov 2014 a 2015 žalobca vyčíslil sumou 2.626,04 € a za prvý polrok 2016 sumou 328,28 € prislúchajúcou na každého zo žalovaných v rozsahu jeho spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnostiach o veľkosti 1/2 z celku.

3. Napadnutým rozsudkom súd rozhodol zároveň o vzájomnej žalobe žalovaných, ktorou sa žalovaní v konaní domáhali určenia, že nehnuteľnosti v kat. území G. H., Obec F. - G., I. F. C., zapísané na LV č. XXXXX, patria v jednej polovici do dedičstva po A. B., nar. X.XX.XXXX, zomrelom dňa X.XX.XXXX a v jednej polovici do dedičstva po K. B., L. F., nar. X.XX.XXXX, odôvodnenej na tom skutkovom základe, že ich rodičia sporný pozemok, pridelený za účelom výstavby rodinného domu, užívali v presvedčení, že im vlastnícky patrí.

4. Súd prvej inštancie po zrušení pôvodného rozsudku bol viazaný právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v zrušujúcom uznesení Krajského súdu v Košiciach 11Co/35/2021-310 zo dňa 28.4.2023 a v ďalšom konaní sa v prvom rade zaoberal otázkou oprávnenej držby žalovaných, resp. ich právnych predchodcov, k spornému pozemku, a to k parcele č. 10801/134 v kat. úz. F. vo výmere 299 m², ktorý bol pridelený do osobného užívania právnenmu predchodcovi žalovaných A. B., nar. X.XX.XXXX, rozhodnutím bývalého Okresného národného výboru, finančného odboru v Košiciach zo dňa 27.4.1967, za účelom výstavby rodinného domu, a to s poukazom na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 484/2015 zo dňa 14.11.2018. Súd prvej inštancie vec právne posudzoval podľa ustanovení § 147, § 451 ods. 1 a 2, § 458 ods. 1, § 129 ods. 1, § 134, § 872 ods. 5 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a konštatoval, že v období od 1.4.1964 do 31.3.1983 nemohlo dôjsť k nadobudnutiu vlastníckeho práva k veci jej vydržaním, zákon č. 131/1982 Zb. účinný od 1.4.1983 opätovne zaviedol do právneho poriadku inštitút vydržania. Išlo o osobitnú právnu úpravu, ktorá zaviedla inštitút vydržania netypickým spôsobom, nakoľko ak išlo o pozemok, ktorý bol v nepretržitej držbe občana 10 rokov a išlo o pozemok, ku ktorému by bolo možné zriadiť právo osobného užívania, vlastníctvo nadobudol štát a občan nadobudol iba právo, aby s ním štát uzavrel dohodu o osobnom užívaní pozemku. Súčasný právny stav bol zavedený zákonom č. 509/1991 Zb. (účinným od 1.1.1992), podľa ktorej sa započítanie času pre trvanie oprávnenej držby pred 1.1.1992 netýkalo držby pozemkov v prípade, ak občan bol v dôsledku uzavretia dohody o osobnom užívaní detentorom (užívateľom) tohto pozemku, a to z dôvodu, že režim k týmto pozemkom bol upravený osobitne, a to prechodnými ustanoveniami § 482 OZ, ktoré osobám, ktorým patrilo právo osobného užívania pozemku, založili vlastníctvo (spoluvlastníctvo). Právna úprava v zákone č. 509/1991 Zb. umožnila nadobudnúť vlastníctvo k veci, ak ju mal dobromyseľný držiteľ nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o huteľnosť, po dobu desať rokov. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že právni predchodcovia žalovaných boli oprávnenými držiteľmi, a teda ich držbu bolo možné považovať za dobromyseľnú so zreteľom na stanovenú dobu oprávnenej držby, ktorá začala plynúť najneskôr 1.1.1992, t.j. od účinnosti zákona č. 509/1991 Zb. a uplynula dňa 1.1.2002. Po smrti A. B. doba oprávnenej držby plynula jeho manželke (právnej predchodkyňi žalovaných), po túto dobu držba prideleného pozemku nebola žalobcom spochybnená. Po vyhodnotení zistených skutkových okolností súd skonštatoval splnenie všetkých zákonných podmienok vydržania - oprávnenosť držby, uplynutie zákonom stanovenej vydržacej doby i spôsobilý predmet vydržania. Nakoľko rodičia žalovaných pridelený pozemok užívali v presvedčení, že im vlastnícky právom patrí, za tento pozemok platili daň z nehnuteľnosti, súd prvej inštancie usúdil, že právni predchodcovia predmetný

pozemok vydržali, a preto vyhovel vzájomnej žalobe žalovaných a určil, že nehnuteľnosti v kat. území G. H., obec F. - G., I. F. C., zapísané na LV č. XXXXX ako parcela reg. „C“ č. XXXX vo výmere 235 m² a parcela reg. „C“ č. XXXX v časti 64 m², ktoré zodpovedá novovytvorená parcela reg. „C“ č. 6096/2 o výmere 64 m² podľa Geometrického plánu č. 110/2018 zo dňa 9.10.2018 vyhotoveného C. J. F. - GeoReal, overeného Okresným úradom Košice, katastrálnym odborom pod č. G1-1006/2018 dňa 9.10.2018, patria v 1/2 do dedičstva po A. B., nar. X.XX.XXXX a v 1/2 do dedičstva po K. B., L. F., nar. X.XX.XXXX. Vzhľadom na vyhovie vzájomnej žalobe, súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaní bez právneho dôvodu užívali (iba) parcelu č. XXXX (parcelu č. XXXX o výmere 235 m², ako aj časť parcely č. XXXX o výmere 64 m² nadobudli právní predchodcovia žalovaných do vlastníctva titulom vydržania), čím sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatili, a preto zaviazal žalovaných zaplatiť žalobcovi peňažnú náhradu z titulu vydania bezdôvodného obohatenia za žalované obdobie od 29.7.2014 do 30.6.2016, celkom vo výške 1.462,20 €, pričom každého zo žalovaných zaviazal k úhrade sumy 731,10 €. Za omeškanie žalovaných s plnením peňažnej náhrady, priznal žalobcovi úroky z omeškania v zákonnej výške 5 % ročne z dlžnej sumy 380,90 € od 8.4.2016 do zaplatenia a zo sumy 350,20 € od 15.7.2016 do zaplatenia. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a vzhľadom na čiastočný úspech strán v konaní o žalobe priznal žalovaným v 1. a 2. rade proti žalobcovi pomernú náhradu trov konania v rozsahu 10 % a v konaní o vzájomnej žalobe priznal plne úspešným žalovaným nárok na náhradu trov konania v 100 % rozsahu.

5. Rozsudok v zamietavom výroku (III.), vo výroku, ktorým súd určil, že nehnuteľnosti patria do dedičstva (V.) ako aj v súvisiacich výrokoch o trovách konania (IV. a VI.), podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca z odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP. Navrhli rozsudok v napadnutej časti podľa § 388 CSP zmeniť a priznať mu nárok na zaplatenie finančnej náhrady v plnom rozsahu, zamietnuť vzájomnú žalobu žalovaných a priznať mu náhradu trov konania v plnom rozsahu. V úvode odvolania žalobca poukázal na to, že žalovaní predložili len rozhodnutie o pridelení pozemku do osobného užívania zo dňa 27.4.1967 a rozhodnutie o povolení stavby zo dňa 2.5.1968, pričom nepreukázali, že vo vzťahu k spornému pozemku po vydaní rozhodnutia o pridelení pozemku do osobného užívania, bola následne uzatvorená dohoda o zriadení práva osobného užívania a ani skutočnosť, že táto dohoda bola registrovaná štátnym notárstvom. Z tohto dôvodu podľa názoru žalobcu nemožno aplikovať ust. § 872 OZ o vzniku vlastníckeho práva, keďže nikdy nevzniklo právo osobného užívania, na základe ktorej skutočnosti žalobca namietal i nesprávny záver súdu prvej inštancie v súvislosti s vydržaním pozemku. Poukázal na to, že žalovaní nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním odvodili len zo stavebného povolenia a zo skutočnosti, že ich právny predchodca užíval predmetnú nehnuteľnosť až do smrti, neskôr tiež doložili doklad o zaplatení sumy 598 Kčs, z ktorého podľa názoru žalobcu nemožno bez rozumných pochybností usúdiť, že sa týka práve spornej nehnuteľnosti. Ďalej uviedol, že nevyhnutnou podmienkou vydržania podľa ust. § 134 v spojitosti s § 130 ods. 1 OZ je oprávnená držba, t.j. stav, keď držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, ktorý stav sa musí posudzovať objektívne. S poukazom na zákonné podmienky vydržania konštatoval, že právny predchodca žalovaných mal mať vedomosť o tom, že samotné rozhodnutie o pridelení pozemku do osobného užívania ešte neznamená vznik práva osobného užívania, a preto objektívne nemohol byť presvedčený o tom, že mu sporný pozemok patrí. Na podporu svojho tvrdenia poukázal aj na správu Občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SSR k výkladu ustanovení Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb.) o osobnom užívaní pozemkov, z ktorej vyplýva, že rozhodnutie o pridelení pozemku do osobného užívania ešte nezakladá právo osobného užívania. Ďalej argumentoval tým, že o oprávnenú držbu nejde v prípade, ak držiteľ veci (napr. osoba, ktorá namiesto vlastníka vykonáva vo vzťahu k držanej veci vlastnícke práva aj povinnosti) vedel, že nie je jej vlastníkom, pričom v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 7.5.2002 sp. zn. 22Cdo 1843/2000, podľa ktorého „pri hodnotení dobrej viery treba brať do úvahy, či držiteľ pri bežnej (normálnej) opatrnosti, ktorú možno s ohľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal, resp. nemohol mať počas celej vydržacej doby dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec alebo právo patrí“. Za situácie, keď právny predchodca žalovaných disponoval rozhodnutím okresného národného výboru (z roku 1967) o pridelení pozemku do osobného užívania, ktoré obsahovalo poučenie o tom, že rozhodnutie stráca platnosť, ak právo z neho vyplývajúce nebude oprávneným u príslušnej organizácii uplatnené do troch mesiacov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti, a nakoľko uplatnenie takéhoto práva nebolo preukázané, podľa názoru žalobcu nemožno dospieť k záveru o dobromyseľnosti právneho predchodcu žalovaných. Mal za to, že faktická moc nad vecou a subjektívne presvedčenie držiteľa veci o tom, že mu daná vec patrí, nepostačuje pre záver o „kvalifikovanej držbe“ resp. „oprávnenej držbe“ a vždy treba skúmať okolnosti, za ktorých držba vznikla a so zreteľom na uvedené nemožno akceptovať

tvrdenú dobrú vieru. V tejto súvislosti žalobca upriamil pozornosť na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.11.2022 sp. zn. 4Cdo/274/2020 vychádzajúc z jeho záverov, podľa ktorých dobromyseľnosť nemohla vzniknúť opomenutím uzatvorenia dohody o zriadení práva osobného užívania a registrácie dohody o zriadení práva osobného užívania. Z uvedených dôvodov podľa žalobcu súd prvej inštancie nepostupoval správne, ak dospel k záveru o dobromyseľnosti právnych predchodcov žalovaných, na základe ktorej mali nadobudnúť vlastnícke právo k spornému pozemku titulom vydržania.

6. Žalovaní sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

7. Z obsahu odvolania žalobcu podaného proti rozsudku vyplýva, že rozsudok nenapadol odvolaním v časti vyhovujúcich výrokov I. a II., ktorými súd uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi sumy 731,10 € s prisl., v tejto časti (výrokoch) rozsudok nadobudol právoplatnosť (§ 367 ods. 1, 2 CSP), a preto nebol v odvolacom konaní preskúmaný.

8. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie žalobcu proti rozsudku bolo podané včas (§ 362 CSP) a oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§§ 355 až 358 CSP), prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP), v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a z hľadísk odvolaním uplatnených odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP, s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle § 380 ods. 2 CSP a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné a rozsudok v napadnutých výrokoch vo veci samej III. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a V. ktorým bolo vyhovené vzájomnej žalobe žalovaných, ako aj v súvisiacich výrokoch o trovách konania, je vecne správny, a preto ho odvolací súd postupom podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP v napadnutej časti potvrdil.

9. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP (t.j. konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci) odvolací súd uvádza, že inou vadou sa rozumie také porušenie procesných predpisov, ktoré mohlo mať vplyv na výrok napadnutého rozhodnutia. Ide predovšetkým o porušenie procesných práv účastníka, ktoré nemožno podradiť pod ust. § 365 ods. 1 písm. a), b), c) CSP, ale ich dôsledok sa mohol (nemusel) prejaviť vo výsledku konania formulovanom vo výroku súdneho rozhodnutia vo veci samej.

10. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom, spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého súd zisťoval iné skutočnosti, prípadne zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 191 ods. 1 CSP (dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pričom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo), a to vzhľadom na to, že súd buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré sú založené na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), príp. poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán sporu alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 185 až § 211 CSP. Pri hodnotení dôkazov je potrebné zohľadniť aj iné okolnosti ako sú vzájomná nadväznosť, súlad alebo rozpor medzi skutočnosťami, ktoré z vykonaného dôkazu vyplývajú a pod. Skutkové zistenie ako výsledok hodnotenia dôkazov nemôže byť zásadne správne, ak hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie nezodpovedá ust. § 191 ods. 1 CSP, lebo hodnotil každý dôkaz len jednotlivo a nie aj v ich vzájomnej súvislosti. Skutkové zistenie nie je správne ani vtedy, ak medzi vykonaným dôkazom (jeho obsahom) a z neho vyvedeným (čiastkovým) skutkovým záverom, je zrejmy nesúlad.

11. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený

skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach strán.

12. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku a predchádzajúceho procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní v intenciách uplatnených odvolacích dôvodov a v rozsahu odvolacích námietok žalobcu dospel k záveru, že uplatnené odvolacie dôvody v prejednávanom spore neboli preukázané. Súd prvej inštancie správne rozhodol, keď vzájomnej žalobe žalovaných v 1. a 2. rade vyhovel na tom skutkovom základe, že žalovaní preukázali splnenie zákonných predpokladov pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním ich právnymi predchodcami, a teda preukázali oprávnenosť ich nepretržitej a nerušenej držby po zákonom stanovenú vydržačiu dobu. Odvolací súd nezistil, že by skutkové zistenia súdu prvej inštancie boli nesprávne, nezodpovedajúce tvrdeniam strán a vykonaným dôkazom, príp. založené na chybnom hodnotení vykonaných dôkazov alebo, že by súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán nevyplynuli alebo nevyšli za konania najavo, opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo na zistený skutkový stav aplikoval nesprávny právny predpis alebo správne použitý právny predpis (právnu normu) nesprávne vyložil, príp. ho na zistený skutkový stav nesprávne aplikoval. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu a náležite zistil skutkový stav veci, vzal do úvahy iba skutočnosti preukázané vykonanými dôkazmi, ktoré vyhodnotil podľa zásad vyplývajúcich z ust. § 191 a nasl. CSP, v súlade so zákonom, pričom postupoval v intenciách judikatúrou Ústavného súdu SR formulovaného (ústavne konformného) výkladu ust. § 134 v spojení s § 130 OZ (napr. nález Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 484/2015-46 zo dňa 14.11.2018), starostlivo prihliadajúc tiež na rozhodujúce skutkové tvrdenia a relevantné argumenty sporových strán, a dospel k správnym skutkovým zisteniam i právnym záverom, na ktorých založil svoje rozhodnutie.

13. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie, ako aj s dôvodmi napadnutého rozsudku, na ktoré v celom rozsahu v súlade s ust. § 387 ods. 2 CSP poukazuje.

14. Podstatou odvolacej argumentácie žalobcu boli jeho tvrdenia a námietky, ktorými spochybňoval správnosť právnych záverov súdu prvej inštancie vo vzťahu k nadobudnutiu vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti právnymi predchodcami žalovaných vydržaním, so zreteľom na skutočnosť, že v dôsledku nepreukázania vzniku práva osobného užívania (opomenutím uzavretia dohody o práve osobného užívania a jej registrácie štátnym notárstvom), právni predchodcovia žalovaných nemohli byť (podľa názoru žalobcu) dobromyseľnými v presvedčení, že im sporná nehnuteľnosť vlastnícky patrí.

15. Z odôvodnenia preskúmaného rozsudku odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie v súlade s právnym názorom odvolacieho súdu, ktorým bol viazaný, v ďalšom konaní správne zameral dokazovanie na zistenie existencie okolností objektívne zakladajúcich presvedčenie právnych predchodcov žalovaných, že boli oprávnenými (dobromyseľnými) držiteľmi aj bez existencie platného právneho titulu spočívajúceho v uzavretí dohody o práve osobného užívania prideleného pozemku a jej registrácie bývalým štátnym notárstvom. Pri svojich úvahách o splnení zákonných podmienok nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním správne vychádzal súd prvej inštancie zo zistenia, že právni predchodcovia žalovaných vyvodzovali dobrú vieru (svoje presvedčenie), že im sporný pozemok patrí, z rozhodnutia o pridelení pozemku do osobného užívania, na ktorom (pozemku) na základe rozhodnutia č.j. 3960/67-V zo dňa 2.2.1968 odboru výstavby Miestneho národného výboru v Košiciach postavili rodinný dom, pričom tento pozemok nerušene užívali od jeho pridelenia až do ich smrti. So zreteľom na zistené skutočnosti nemôže obstať odvolacia argumentácia žalobcu, na ktorej zotrval v podanom odvolaní, s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.11.2022 sp. zn. 4Cdo/274/2020. Žalobcom prezentovaný právny názor v otázke posúdenia podmienky dobromyseľnosti (oprávnenosti) držby na účely vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, bol už prekonaný súčasnou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít (napr. nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 484/2018 zo dňa 14.11.2018, rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/210/2019 zo dňa 12.8.2021, 4Cdo/275/2020 zo dňa 30.11.2022, rozsudok Veľkého senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Vcdo/1/2024 zo dňa 13.5.2024,) ktorá jednotne konštatuje ústavnú konformitu staršej judikatúry, vychádzajúcej z takej interpretácie ustanovení § 134 ods. 1 v spojení s § 130 ods. 1 OZ, v zmysle ktorej sa nevyžaduje pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním (platný) právny titul ako predpoklad pre dobromyseľnosť držiteľa, resp. oprávnenosť držby a pri poskytovaní

súdnej ochrany v súvislosti s nadobúdaním vlastníckeho práva vydržaním podporuje zákonnú intenciu uviesť do súladu dlhodobý faktický stav nepretržitej držby oprávneným držiteľom (ktorý je po stanovenú dobu objektívne presvedčený o svojom domnelom vlastníckom práve) so stavom právnym. V zmysle nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 484/2018 zo dňa 14.11.2018 „pri dobromyseľnosti držby treba skúmať, či držiteľ mohol byť objektívne presvedčený o tom, že držanú vec poctivým spôsobom nadobudol a nemôže byť pritom rozhodujúce, že nesplnil zákonné podmienky..., taký výklad ust. § 134 v spojení s § 130 Občianskeho zákonníka, ktorý vo svojich dôsledkoch v značnom rozsahu a podstatným spôsobom vylučuje možnosť nadobudnutia vlastníckeho práva k pozemku vydržaním, treba považovať jednoznačne za neprípustne reštriktívny, nerešpektujúci podstatu a zmysel zákonného inštitútu vydržania, a teda za ústavne neakceptovateľný“.

16. Na podporu správnosti záverov súdu prvej inštancie v napadnutom rozsudku odvolací súd zároveň poukazuje na právny záver formulovaný v rozsudku Veľkého senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1VCdo/1/2024 zo dňa 13.5.2024, podľa ktorého „právny titul je len jedným z dôkazov preukazujúcich dobromyseľnosť držiteľa a oprávnenosť držby, preto jeho nedostatok pre účely vydržania sám o sebe nemôže zapríčiniť neoprávnenosť držby. Rozhodujúcim vždy bude, či držiteľ konal poctivo, napr. či za držanú vec zaplatil dohodnutú sumu, prípadne poskytol iné dohodnuté plnenie alebo preukázateľne išlo o dar ako bezodplatné plnenie“. Na základe uvedeného možno zotrvávať na názore, že na rozdiel od preukazovania vlastníctva nebude treba, aby nadobúdateľ preukazoval platný právny dôvod nadobudnutia - riadny prechod vlastníctva, ale len okolnosti svedčiace o poctivosti nadobudnutia; v tom je základný rozdiel medzi ochranou vlastníctva a ochranou držby (R 45/1986). Poctivosť konajúceho účastníka občianskoprávneho vzťahu má pri skúmaní dobromyseľnosti držiteľa nepochybne zásadnejší význam, ako (ne)existencia právneho titulu, ktorý právny predpoklad vydržania zákon de lege lata neustanovuje (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/68/2023 zo dňa 4.12.2024).

17. So zreteľom na preukázané skutkové okolnosti, z ktorých žalovaní vyvodzujú dobrú vieru (oprávnenosť držby pozemku) svojich právnych predchodcov, akými sú zaplatenie dane za nehnuteľnosť, dlhodobá nepretržitá a nerušená držba a užívanie sporného pozemku právnymi predchodcami žalovaných, ich faktická moc nad vecou a nakladanie s ňou ako s vlastnou v čase po získaní rozhodnutia o pridelení pozemku do osobného užívania za účelom výstavby rodinného domu, možno vyvodiť, že právni predchodcovia žalovaných boli objektívne presvedčení o práve osobného užívania pozemku aj napriek tomu, že k pridelenému pozemku nebola uzatvorená dohoda o zriadení práva osobného užívania a jej registrácia štátnym notárstvom, čím zároveň na základe týchto skutočností možno konštatovať dobromyseľnosť držby právnych predchodcov žalovaných po zákonom stanovenú 10 – ročnú dobu, z ktorej súd prvej inštancie správne vychádzal a ktorá najskôr začala plynúť dňom 1.1.1992 (t.j. odo dňa účinnosti zákona č. 509/1991 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa Občiansky zákonník) a uplynula dňom 1.1.2002. Tieto skutočnosti neboli žalobcom v priebehu prvoinštančného konania a ani v podanom odvolaní spochybnené. Uvedené zistenia nasvedčujú správnosti záveru, že právni predchodcovia žalovaných boli objektívne presvedčení o tom, že držanú vec poctivým spôsobom nadobudli, zároveň vyvažujú nedôslednosť týkajúcu sa splnenia formálnych náležitostí prevodu (dohoda o zriadení práva osobného užívania pozemku a jej registrácia štátnym notárstvom).

18. Z týchto dôvodov odvolací súd postupoval podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP a potvrdil napadnutý rozsudok v jeho zamietavom výroku v prevyšujúcej časti (II.), vyhovujúcim výroku o vzájomnej žalobe žalovaných (V.), ako aj v súvisiacich výrokoch IV. a VI. o trovách konania, ako vecne správny.

19. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešným žalovaným v 1. a 2. rade priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešnému žalobcovi v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky: a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), a to v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Táto povinnosť neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného odvolania (§ 435 CSP).